अनुपूर्वशःक्रमेणैताःश्लोकत्रयोक्ताः वर्णितप्रायाः अन्याअप्यूह्याइतिभावः ॥ ५ ॥ विभक्तानांगुणानांवृत्तयोवर्णिताः मिश्राणामाह सन्निपा तइतित्रिभिः अहंममेतिममतानुषक्तसर्ववृत्तिसामानाधिकरण्यदर्शनात्सन्निपातजत्वम् अहंशांतःकामीक्रोधीत्यादि तथाममशांतिरस्तिकामः क्रोधइत्यादिद्रष्टव्यम् तत्पूर्वकः सर्वोव्यवहारश्चसन्निपातकार्यमित्याह व्यवहारइति अत्रहेतुः मनश्चमात्राणिच इंद्रियाणिचअसवश्चतैः मन आदीनांसात्त्विकतामसराजसत्वात्तैर्व्यवहारःसन्निपातजइतिभावः ॥ ६ ॥ असौपुरुषोयदाधर्मादिषुपरिनिष्ठितोभवतितदायंत्रिषुनिष्ठारूपः सन्नि

सत्त्वस्यरजसश्चैतास्तमसश्चानुपूर्वशः ॥ वृत्तयोवर्णितप्रायाःसन्निपातमथोशृणु ॥ ५॥ सन्निपातस्त्वहमितिममेत्युद्धवयामतिः ॥ व्यवहारःसन्निपातोमनोमात्रेंद्रियासुभिः ॥ ६ ॥ धर्मेचार्थेचकामेचयदाऽसौपरिनिष्ठितः॥ गुणानांसन्निकर्षोऽयंश्रद्धारतिधनावहः ॥ ७ ॥ प्रवृत्तिलक्षणेनिष्ठापुमान्यर्हिगृहाश्रमे ॥ स्वधर्मेचानुतिष्ठेतगुणानांसमितिर्हिसा ॥ ८ ॥ पुरुषंसत्त्वसंयुक्तमनुमीयाच्छमादिभिः ॥ कामादिभीरजोयुक्तंक्रोधाद्यैस्तमसायुतम् ॥ ९ ॥ यदाभजतिमांभक्त्यानिरपेक्षःस्वकर्मभिः ॥ तंसत्त्वप्रकृतिंविद्यात्पुरुषंस्त्रियमेवच ॥ १० ॥ यदाआशिषआशास्यमांभजेतस्वकर्मभिः ॥ तंरजःप्रकृतिंविद्याद्धिंसामाशास्यतामसम् ॥ ॥ ११ ॥

कर्षः सन्निपातकार्यम् धर्मादीनांसत्त्वतमोरजःकार्यत्वात् विषयतःसन्निपातजत्वमुक्तं फलतश्चतथात्वमाह श्रद्धारतिधनानिसत्त्वरजस्तमोमयान्यावहतीतितथा ॥ ७ ॥ धर्मनिष्ठायामेवसन्निपातंदर्शयति प्रवृत्तिलक्षणेकाम्येधर्मेयदापुंसोनिष्ठाभवति तथापुमान्यदागृहाश्रमएवासक्तस्तिष्ठेत अनुपश्चात्स्वधर्मेचनित्यनैमित्तिकेतिष्ठेतसाऽपिसमितिः सन्निपातः हियस्मात्काम्यधर्मगृहासक्तिस्वधर्मारजस्तमःसत्त्वमयाइत्यर्थः ॥ ८ ॥ तदेवंमिश्रामिश्रगुणवृत्तीःप्रदर्श्येदानींपुमान्येनयथाभवेदितियदुक्तंतद्दर्शयति पुरुषमितित्रिभिः ॥ ९ ॥ १० ॥ हिंसांशत्रुमरणादिकमाशास्ययोयथाभजेत्तंतामसंविद्यात् एतैर्गुणैरेवंभूतोभवतीतितात्पर्यार्थः ॥ ११ ॥